

Audiència. Què és la litúrgia?

En aquesta audiència, Benet XVI reflexiona sobre la litúrgia com espai preciós on créixer en la pregària i conclou tot dient: “sols celebrem i vivim bé la litúrgia si som en actitud orant”.

13/11/2012

Estimats germans i germanes,

Durant aquests mesos hem recorregut un camí a la llum de la Paraula de Déu per aprendre a

pregar d'una manera cada vegada més autèntica, mirant algunes figures de l'Antic Testament, els Salms, les cartes de sant Pau i l'Apocalipsi, però mirant sobretot l'experiència única i fonamental de Jesús, en la seva relació amb el Pare celestial. En realitat, només en Crist l'home és capaç d'unir-se a Déu amb la profunditat i la intimitat d'un fill respecte un pare que l'estima, només podem adreçar-nos a Déu amb tota veritat anomenant-lo amb afecte «Abbà! Pare!». Com els Apòstols, també nosaltres hem repetit durant aquestes setmanes i repetim avui a Jesús: «*Senyor, ensenya'ns a pregar*» (Lc 11, 1).

A més, per aprendre a viure encara més intensament la relació personal amb Déu, hem après a invocar l'Esperit Sant, primer do del Ressuscitat als creients, perquè és ell qui «*ve a ajudar la nostra feblesa, nosaltres no sabem com hem de*

pregar»(Rm 8, 26), diu sant Pau, i nosaltres sabem que té raó.

En aquest punt, després d'una llarga sèrie de catequesis sobre la pregària en l'Esriptura, podem demanar-nos: com puc deixar-me formar per l'Esperit Sant i així arribar a ser capaç d'entrar en l'atmosfera de Déu, de pregar amb Déu? Quina és aquesta escola on ell m'ensenya a pregar, ve en ajuda de la meva fatiga per adreçar-me a Déu de manera justa? La primera escola per a la pregària -ho hem vist aquestes setmanes- és la Paraula de Déu, la Sagrada Esriptura. La Sagrada Esriptura és un diàleg permanent entre Déu i l'home, un diàleg progressiu en el qual Déu es mostra cada vegada més proper, en el qual podem conèixer cada vegada millor el seu rostre, la seva veu, el seu ésser. I l'home aprèn a conèixer Déu, a parlar amb Déu. Per tant, en aquestes setmanes, llegint la Sagrada

Esriptura, hem cercat, en l'Esriptura, en aquest diàleg permanent, aprendre com podem entrar en contacte amb Déu.

Existeix a més un altre «espai» preciós, una altra «font» preciosa per créixer en la pregària, una font d'aigua viva en relació estretíssima amb la precedent. Em refereixo a la litúrgia, que és un àmbit privilegiat on Déu parla a cada un de nosaltres, aquí i ara, i espera la nostra resposta.

Què és la litúrgia? Si obrim el Catecisme de l'Església catòlica - subsidi sempre valuós, diria i indispensable- llegim que “la paraula «litúrgia» significa originàriament «obra pública» servei de part/a favor del poble» (n. 1069). Si la teologia cristiana va prendre aquest vocable del món grec, ho va fer òbviament pensant en el nou poble de Déu nascut de Crist que va obrir els braços a la Creu per unir els homes

en la pau de l'únic Déu. «Servei a favor del poble», un poble que no existeix per si mateix, sinó que es va formar gràcies al misteri pasqual de Jesucrist. De fet, el poble de Déu no existeix per vincles de sang, de territori, de nació, sinó que neix sempre de l'obra del Fill de Déu i de la comunió amb el Pare que ell ens obté.

El Catecisme indica a més que “en la tradició cristiana (la paraula "litúrgia") vol dir que el Poble de Déu participa en «l'obra de Déu»” (n. 1069), perquè el Poble de Déu com a tal existeix només per obra de Déu.

Això ens ho ha recordat el desenvolupament mateix del concili Vaticà II, que en va iniciar els treballs, fa cinquanta anys, amb la discussió de l'esquema sobre la sagrada litúrgia, aprovat després solemnement el 4 de desembre de 1963. Fou el primer text aprovat pel

concili. El fet que el document sobre la litúrgia fos el primer resultat de l'assemblea conciliar, potser, va ser considerat per alguns una casualitat. Entre tants projectes, el text sobre la sagrada litúrgia semblà ser el menys controvertit, i, precisament per això, capaç de constituir com una mena d'exercici per comprendre la metodologia del treball conciliar. Però sense cap dubte, allò que a primera vista pot semblar una casualitat, es va demostrar l'elecció més justa, fins i tot a partir de la jerarquia dels temes i de les tasques més importants de l'Església. En efecte, començant amb el tema de la «litúrgia», el concili va destacar molt clarament el primat de Déu, la seva prioritat absoluta. Déu primer de tot: precisament això ens diu l'elecció conciliar de partir de la litúrgia. On la mirada sobre Déu no és determinant, tota la resta en perd l'orientació. El criteri fonamental per a la litúrgia és l'orientació a Déu, per

poder així participar en la seva mateixa obra.

Tanmateix, podem preguntar-nos: quina és aquesta obra de Déu, a la qual som cridats a participar? La resposta que ens ofereix la constitució conciliar sobre la sagrada litúrgia és aparentment doble. Al número 5 ens indica, en efecte, que l'obra de Déu són les accions històriques que ens porten la salvació, culminant en la mort i resurrecció de Jesucrist, però al número 7 la mateixa constitució defineix precisament la celebració de la litúrgia com «obra de Crist». En realitat aquests dos significats estan inseparablement relacionats. Si ens demanem qui salva el món i l'home, l'única resposta és: Jesús de Natzaret, Senyor i Crist, crucificat i ressuscitat. I, ¿on es fa actual per a nosaltres, per a mi, avui, el misteri de la mort i resurrecció de Crist, que porta la salvació? La resposta és: en l'acció de

Crist a través de l'Església, en la litúrgia, especialment en el sagrament de l'eucaristia, que fa present l'ofrena sacrificial del Fill de Déu, que ens va redimir, en el sagrament de la reconciliació, on es passa de la mort del pecat a la vida nova, i en els altres actes sacramentals que ens santifiquen (cf. *Presbyterorum ordinis*, 5). Així, el misteri pasqual de la mort i resurrecció de Crist és el centre de la teologia litúrgica del concili.

Fem un altre pas cap endavant i demanem-nos: de quina manera es fa possible aquesta actualització del misteri pasqual de Crist? El beat papa Joan Pau II, als 25 anys de la constitució *Sacrosanctum Concilium*, va escriure: «Per actualitzar el misteri pasqual, Crist és sempre present a l'Església, sobretot en les accions litúrgiques. La litúrgia és, per tant, el lloc privilegiat de la trobada dels cristians amb Déu i amb qui ell

va enviar, Jesucrist (cf. *Jn* 17, 3)»(*Vicesimus quintus annus*, núm. 7). En la mateixa línia llegim al Catecisme de l'Església catòlica: «Una celebració sacramental és un encontre dels fills de Déu amb el seu Pare, en el Crist i l'Esperit Sant, i aquest encontre s'expressa com un diàleg, a través d'accions i de paraules»(n. 1153). Per tant, la primera exigència per a una bona celebració litúrgica és que sigui pregària, col·loqui amb Déu, primer de tot escolta i, per tant, resposta. Sant Benet, en la seva «Regla», parlant de la pregària dels Salms, indica als monjos: *mens concordet voci*, «que la ment concordi amb la veu». El sant ensenya que en l'oració dels Salms les paraules han de precedir a la nostra ment. Habitualment no succeeix així; abans hem de pensar, i, després, allò que hem pensat esdevé paraula. Aquí, en canvi, en la litúrgia, és a l'inrevés, la paraula precedeix. Déu ens va donar

la paraula, i la sagrada litúrgia ens ofereix les paraules; nosaltres hem d'entrar dins de les paraules, en el seu significat, acollir-les dins nostre, posar-nos en sintonia amb aquestes paraules; així ens convertim en fills de Déu, semblants a Déu. Com recorda la *Sacrosanctum Concilium*, per assegurar l'eficàcia plena de la celebració, «cal que els fidels accedeixin a la sagrada litúrgia amb recta disposició d'ànim, posin l'ànima d'acord amb la veu i cooperin amb la gràcia divina per no rebre-la en va»(n. 11). Element fonamental, primari, del diàleg amb Déu en la litúrgia, és la concordança entre allò que diem amb els llavis i el que portem al cor. Entrant en les paraules de la gran història de la pregària, nosaltres mateixos som conformats a l'esperit d'aquestes paraules i arribem a ser capaços de parlar amb Déu.

En aquesta línia, vull només fer referència a un dels moments que, durant la litúrgia mateixa, ens crida i ens ajuda a trobar aquesta concordança, aquest conformar allò que escoltem, diem i fem en la celebració de la litúrgia. Em refereixo a la invitació que formula el celebrant abans de la pregària eucarística: «*Sursum corda*», elevem el nostre cor fora de l'embolic de les nostres preocupacions, dels nostres desitjos, de les nostres angoixes, de la nostra distracció. El nostre cor, l'interior de nosaltres mateixos, s'ha d'obrir dòcilment a la Paraula de Déu i recollir la pregària de l'Església, per rebre'n l'orientació vers Déu de les paraules que escolta i diu. La mirada del cor s'ha d'adreçar al Senyor, que és enmig de nosaltres: és una disposició fonamental.

Quan vivim la litúrgia amb aquesta actitud de fons, el nostre cor està com apartat de la força de gravetat,

que l'atreu cap avall, i s'eleva interiorment cap amunt, cap a la veritat, cap a l'amor, cap a Déu. Com recorda el Catecisme de l'Església catòlica: «La missió de Crist i de l'Esperit Sant que, en la litúrgia sacramental de l'Església, anuncia, actualitza i comunica el misteri de la salvació, continua en el cor que prega. Els Pares espirituals comparen de vegades el cor a un altar»(n. 2655): *altare Dei est cor nostrum*.

Estimats amics, sols celebrem i vivim bé la litúrgia si som en actitud orant, no si volem «fer quelcom», fer-nos veure o actuar, sinó si orientem el nostre cor a Déu i som en actitud de pregària unint-nos al misteri de Crist i al seu col·loqui de Fill amb el Pare. Déu mateix ens ensenya a pregar, afirma sant Pau (cf. *Rm* 8, 26). Ell mateix ens ha donat les paraules adequades per adreçar-nos a ell, paraules que trobem al Saltiri, en les

grans oracions de les sagrada litúrgia i en la mateixa celebració eucarística. Demanem al Senyor ser cada dia més conscients del fet que la litúrgia és acció de Déu i de l'home, pregària que brolla de l'Esperit Sant i de nosaltres, totalment adreçada al Pare, en unió amb el Fill de Déu fet home (cf. *Catecisme de l'Església catòlica*, n. 2564). Gràcies.

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca-ad/article/audiencia-ques-la-liturgia/> (05/04/2025)